

EFFICIENCY OF SKILL TRAINING IN THE WORK OF FURNITURE PRODUCTION

Süleyman KOLUTEK¹, Assoc. Prof. Dr. Bekir Cihad BAL²

¹Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Graduate School of Natural and Applied Sciences, 46040, Kahramanmaraş, TURKEY

²Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Vocational School of Technical Sciences, Department of Material and Material Operation Technologies, 46040, Kahramanmaraş, TURKEY

skolutek46@hotmail.com

Abstract: Furniture Sector is one of the important sectors that are growing rapidly in Turkey. In recent years, it has exported approximately 2.4 billion dollars. With this export amount, Turkey is in the first 20 in the list of countries exporting furniture. However, in recent years, the furniture sector has not found enough qualified workers. There are a number of secondary education institutions in Turkey that educate students for the furniture sector. In addition to the training provided by these institutions, students also receive skill training at workplaces where furniture is produced. In this study, the efficiency of skill training was investigated by questionnaire method. According to the obtained data, it was determined that the majority of the students receiving skills training are satisfied with this training. It has also been determined that there are some problems that students encounter during their skills training.

Key Words: Furniture sector, labor, skill training

MOBİLYA ÜRETİMİ YAPILAN İŞ YERLERİNDE BECERİ EĞİTİMİNİN VERİMLİLİĞİ

Süleyman KOLUTEK¹, Assoc. Prof. Dr. Bekir Cihad BAL²

¹ Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, , 46040, Kahramanmaraş, TÜRKİYE

² Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, Malzeme ve Malzeme İşleme Teknolojileri Bölümü, 46040, Kahramanmaraş, TÜRKİYE
skolutek46@hotmail.com

Özet- Mobilya Sektörü Türkiye’de hızlı büyüyen önemli sektörlerden birisidir. Son yıllarda yaklaşık olarak 2.4 milyar dolar ihracat yapmaktadır. Bu ihracat miktarıyla, Türkiye en fazla mobilya ihraç eden ülkeler sıralamasında ilk 20’dedir. Ancak, son yıllarda, mobilya sektörü yeterli sayıda kalifiye eleman bulamamaktadır. Türkiye’de mobilya sektörü için öğrenci yetiştiren çok sayıda orta öğretim kurumları bulunmaktadır. Öğrenciler, bu kurumlarda verilen eğitimin yanında, ayrıca, mobilya üretimi yapılan iş yerlerinde beceri eğitimi de almaktadır. Bu çalışmada, beceri eğitiminin verimliliği anket yöntemiyle araştırılmıştır. Elde edilen verilere göre, beceri

Bu makale, 4. Uluslararası Mobilya ve Dekorasyon Kongresi’nde sunulmuş ve İleri Teknoloji Bilimleri Dergisi’nde yayınlanmak üzere seçilmiştir.

eğitimi alan öğrencilerin büyük çoğunluğunun bu eğitimden memnun olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, ğrencilerin, beceri eğitimi esnasında karşılaştıkları bazı sorunların olduğu da tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mobilya sektörü, iş gücü, beceri eğitimi

1.Giriş

Mobilya sektörü son yıllarda toplam üretim miktarı bakımından önemli sektörler arasına girmiştir. 2014 yılı sonu rakamlarına göre, dünya genelinde toplam 180 milyar dolarlık mobilya ihracatı yapılmıştır. in 61 milyar dolarla mobilya ihracatında 1. lke konumundadır. Almanya 13,6 milyar dolarla 2'inci ve İtalya 12,2 milyar dolarla 3'nc olmuştur. Bu üç ülke toplam ihracatın yaklaşık olarak yarısını yapmaktadır. Türkiye ise 2,4 milyar dolarlık ihracatı ile 15'inci sırada yer almaktadır (URL1). Türkiye, mobilya üretimi ve ihracat miktarları bakımından son yıllarda önemli ilerlemeler yapmıştır. Özellikle, İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa ve Kayseri gibi şehirler mobilya üretimi ve ihracatı konusunda önemli şehirlerdir. Sektörde faaliyet gösteren önemli firmaların iddialı hedefleri bulunmaktadır. 2023 yılına kadar ihracat miktarını 10 milyar dolar seviyesine çıkarmayı hedeflemektedirler (Görgüç, 2013; Bal, 2015). Ancak bu hedefe ulaşmayı etkileyen önemli bazı sorunlar bulunmaktadır. Özellikle son yıllarda Türkiye'nin komşu ülkelerinde meydana gelen savaşlar, ülkeler arası ilişkiler, Türkiye'de uygulanan kur politikası, katma değer vergisi, hammadde ve enerji fiyatları ve ayrıca sektöründe ihtiyaç duyulan kalifiye eleman sıkıntısı önemli sorunlardandır (Demirci 2005; Anonim 2011; Anonim 2012). MOSDER tarafından verilen rakamlara göre sektörde 30.000 personele ihtiyaç duyulmaktadır. Özellikle, döşeme ustası, kaynakçı, dikiş operatörü ve CNC tezgh operatörü en çok boşluk bulunan pozisyonlardır (Görgüç 2013). Son 4 yıldır, Suriyeli göçmenlerin mobilya sektörü işgücü üzerinde önemli etkilerinin olduğu bildirilmiştir. Ancak, Suriye de iç savaşın bitmesi ile bu iş gücünün çoğunluğunun tekrar g edebileceği de rapor edilmiştir (Bal ve ark. 2015).

Türkiye'de mobilya üretimi yapan işyerlerine kalifiye personel sağlamak için faaliyet gösteren orta ğretim kurumları ve yüksek ğretim kurumlarına bağlı bazı birimler bulunmaktadır. Orta ğretim kurumları; Mesleki ve teknik liseler, mesleki ve teknik eğitim merkezleri, yüksek ğretim kurumlarına bağlı birimleri ise; meslek yüksek okullarında mobilya ve dekorasyon programları, mobilya ve dekorasyon ğretmenliği ve orman endüstri mühendisliği gibi birimlerdir. Ayrıca, büyük ölçekli mobilya üretimi yapılan işyerlerinde, endüstri mühendisleri ve endüstri ürünleri tararımı bölümlerinden mezun olan öğrencilerde istihdam edilmektedir. Ancak, son yıllarda, Türkiye'de endüstri meslek liselerinin mobilya bölümlerine ve meslek yüksek okullarının mobilya ve dekorasyon programlarına ğrenci talepleri son derece azalmıştır. Mobilya ve dekorasyon ğretmenliği ve orman endüstri mühendisliği bölümlerinin çoğu yeterli sayıda ğrenci alamadığı için ğrenci kabul durdurulmuştur.

Ülkelerin gelişmesinde ve kalkınmasında sanayileşmenin temel unsuru olan bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarına sahip yüksek verimi gerçekleştirecek kalifiye insan gücünün yetiştirilmesi gerekmektedir. Kalifiye elemanların bilgi ve becerisi, ekonomik başarının temelidir. Meslek eğitimi özellikle iki amaca yöneliktir. Bir tarafta genç insanlara başarılı bir meslek yolu hazırlamak, diğer yandan ekonomiye vasıflı eleman yetiştirmektir (zgl 2016).

Günümüzde, hızlı teknolojik değişme ve dünya düzeyindeki yapılaşma değişiminde Mesleki Teknik Eğitimin öneminin çok büyük olduğu herkes tarafından bilinen bir gerçektir (URL2).

Günümüzde, toplumsal hayatta meydana gelen değişmeler ve genç neslin meslek seçimi üzerine etkili olan bazı faktörlerden dolayı, mobilya ile ilgili bölümlere rağbet azalmıştır. Ayrıca, mobilya eğitimi ile ilgili olarak, hem orta ğretim kurumlarında ve hem de yüksek ğretim

kurumlarında bazı sorunları olduğu bilinmektedir. Özellikle, mesleki becerilerle ilgili bazı konuların eğitim kurumlarında yeterince öğrencilere verilemediği ve öğrencilerin beceri eğitimi aldığı işyerlerinde bazı sorunlarla karşılaştığı bilinmektedir. Bu noktadan hareketle, bu çalışmada, mobilya üretimi yapılan işyerlerinde beceri eğitiminin verimliliği anket yöntemiyle araştırılmıştır.

2. Materyal ve yöntem

Bu çalışmada, mobilya üretimi yapılan işyerlerinde beceri eğitimi alan, orta öğretim öğrencilerinin memnuniyeti ve bu eğitimin verimliliği konusunda bilgi elde edilmeye çalışılmıştır. Bu amaçla, öğrencilere ve işyerlerine yüz yüze görüşme metoduyla anket uygulanmıştır. Anket çalışması toplam 60 sayıda öğrenciye uygulanmıştır. Anket çalışması, Kahramanmaraş merkezde bulunan TOKİ 21. Yüzyıl Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Mobilya ve İç Mekân Tasarımı Alanı son sınıf öğrencisi olan İşletmelerde Beceri Eğitimi dersi gören öğrencilerine uygulanmıştır. Mobilya üretimi yapılan 40 işyerin de çalışan öğrencilere anket çalışmasında sorulan sorular şu şekildedir;

1. Öğrencilerin beceri eğitimi uygulaması yapacağı iş yerlerinin belirlenmesiyle ilgili **takvimi** ne derece uygun buluyorsunuz?
2. Öğrencilerin beceri eğitimi uygulaması yapmış olduğu işletmelerin **seçilme yöntem ve kriterlerini** ne derece uygun buluyorsunuz?
3. Öğrencilere beceri eğitimi sürecinde, alan/dal programlarına uygun, işletmenin farklı birimlerinde mesleki **deneyim kazanma imkânını** ne ölçüde sağlamaktadır?
4. İşletmelerde beceri eğitimi uygulaması yapan öğrencilere **alan/dal programı dışında görevler** ne sıklıkta verilmektedir?
5. İşletmelerde beceri eğitimi uygulaması yapan öğrencilere **işletmenin sosyal imkânlarından (yemek, ulaşım vb.) yaralanmaları** ne ölçüde sağlanmaktadır?
6. İşletmede beceri eğitimi uygulaması yapan öğrencilerin **iş kazalarından ve meslek hastalıklarından korunması için gerekli tedbirleri** ne ölçüde alıyor?
7. İşletmede beceri eğitimi uygulamalarında öğrencilere **mesleki bilgilerini geliştirme imkânı** ne ölçüde sağlanmaktadır?
8. İşletmede beceri eğitimi uygulaması öğrencilerin **iş hayatına uyumlarını** ne derecede kolaylaştırmaktadır?
9. İşletmede beceri eğitimi uygulaması yapan öğrenciler **okulda olmayan makina ve araç-gereçleri** tanıma imkânını ne ölçüde buluyorlar?
10. Beceri eğitimi aldığınız **işletmeyi değiştirmek** ister misiniz?

Anket çalışması sonunda elde edilen veriler SPSS programında değerlendirilmiş ve sonuçlar Çizelge ve grafik olarak gösterilmiştir.

3. Bulgular ve Tartışma

Yapılan anket çalışması sonunda elde edilen verilerin değerlendirilmiş ve aşağıda her madde için sonuçlar çizelgelerde gösterilmiştir. Çizelge 1. İncelendiğinde, anket uygulanan öğrencilerin genel olarak, Öğrencilerin beceri eğitimi uygulaması yapacağı iş yerlerinin belirlenmesiyle ilgili takvimi en yüksek sayıda (%36.7) oldukça uygun buldukları görülmektedir. Öğrencilerin %5'inin ise az uygun buldukları görülmektedir.

Çizelge 1. Öğrencilerin beceri eğitimi uygulaması yapacağı iş yerlerinin belirlenmesiyle ilgili **takvimi** ne derece uygun buluyorsunuz? Sorusuna ait sonuçlar

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Hiç	14	23,3	23,3	23,3
Az	3	5,0	5,0	28,3
Kismen	12	20,0	20,0	48,3
Oldukça	22	36,7	36,7	85,0
Tamamen	9	15,0	15,0	100,0
Total	60	100,0	100,0	

Aşağıda Çizelge 2.de, öğrencilerin beceri eğitimi uygulaması yapmış olduğu işletmelerin seçilme yöntem ve kriterlerini ne derece uygun bulduklarına ait veriler görülmektedir. Çizelge incelendiğinde, kısmen, oldukça ve tamamen şeklinde verilen cevapların eşit ağırlıkta olduğu ve bu 3 değer toplamın %75'ini karşıladığı görülmektedir. Bu durumda, elde edilen verilere göre öğrencilerin yöntem ve kriterleri genel olarak uygun bulunduğu söylenebilir.

Çizelge 2. Öğrencilerin beceri eğitimi uygulaması yapmış olduğu işletmelerin seçilme yöntem ve kriterlerini ne derece uygun buluyorsunuz?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Hiç	8	13,3	13,3	13,3
Az	7	11,7	11,7	25,0
Kismen	15	25,0	25,0	50,0
Oldukça	15	25,0	25,0	75,0
Tamamen	15	25,0	25,0	100,0
Total	60	100,0	100,0	

Aşağıda Çizelge 3'te, öğrencilere beceri eğitimi sürecinde, öğrenim gördükleri programlarına uygun, işletmenin farklı birimlerinde mesleki deneyim kazanma imkânının ne ölçüde sağlandığına dair veriler görülmektedir. Veriler incelendiğinde öğrencilerin yaklaşık olarak %32'sinin tamamen ve %30'unun ise oldukça sağlandığı düşüncesinde oldukları görülmektedir. Öğrencilerin sadece %10'unun hiç sağlanmadığı yönünde düşünceye sahip oldukları görülmektedir.

Çizelge 3. Öğrencilere beceri eğitimi sürecinde, alan/dal programlarına uygun, işletmenin farklı birimlerinde mesleki deneyim kazanma imkânını ne ölçüde sağlamaktadır?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Hiç	6	10,0	10,0	10,0
Az	8	13,3	13,3	23,3
Kismen	9	15,0	15,0	38,3
Oldukça	18	30,0	30,0	68,3
Tamamen	19	31,7	31,7	100,0
Total	60	100,0	100,0	

Öğrencilerin beceri eğitimi aldıkları işletmelerde, öğrenim gördükleri programın dışında bazı farklı görevlerin ne sıklıkta verildiğine dair elde edilen veriler, Çizelge 4’de verilmiştir. Çizelge incelendiğinde, bazı işletmeler tarafından, alan dışında görev hiç verilmediği, bazı işletmelerde ise fazlaca görev verildiği anlaşılmaktadır.

Çizelge 4. İşletmelerde beceri eğitimi uygulaması yapan öğrencilere alan/dal programı dışında görevler ne sıklıkta verilmektedir?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Hiç	15	25,0	25,0	25,0
Az	6	10,0	10,0	35,0
Kismen	13	21,7	21,7	56,7
Oldukça	16	26,7	26,7	83,3
Tamamen	10	16,7	16,7	100,0
Total	60	100,0	100,0	

Anket çalışması uygulanan öğrencilerin beceri eğitimi aldıkları işletmelerde, işletmenin yemek, ulaşım vs. gibi sosyal hizmetlerden ne ölçüde yararlanabildiklerine dair elde edilen veriler çizelge 5’te verilmiştir. Elde edilen bu verilere göre, genel olarak öğrencilerin beceri eğitimi aldıkları işyerlerinin sosyal imkanlarından fazlaca yararlandıkları görülmektedir.

Çizelge 5. İşletmelerde beceri eğitimi uygulaması yapan öğrencilere işletmenin sosyal imkânlarından (yemek, ulaşım vb.) yararlanmaları ne ölçüde sağlanmaktadır?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Hiç	5	8,3	8,3	8,3
Az	6	10,0	10,0	18,3
Kismen	11	18,3	18,3	36,7
Oldukça	10	16,7	16,7	53,3
Tamamen	28	46,7	46,7	100,0
Total	60	100,0	100,0	

Çizelge 6’da ise işletmelerde beceri eğitimi alan öğrencilerin, iş kazalarından ve meslek hastalıklarından korunabilmeleri için, işletmelerin aldıkları önlemlerin değerlendirilmesine dair veriler görülmektedir. Bu verilere göre, genel olarak, öğrencilerin %37’sinin tamamen memnun oldukları ve buna karşın sadece %11’lik bir kısmın hiç memnun olmadığı görülmektedir.

Çizelge 6. İşletmede beceri eğitimi uygulaması yapan öğrencilerin iş kazalarından ve meslek hastalıklarından korunması için gerekli tedbirleri ne ölçüde almıyor?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Hiç	7	11,7	11,7	11,7
Az	10	16,7	16,7	28,3
Kismen	9	15,0	15,0	43,3
Oldukça	12	20,0	20,0	63,3
Tamamen	22	36,7	36,7	100,0
Total	60	100,0	100,0	

Çizelge 7’de, öğrencilerin işletmelerde mesleki bilgilerini geliştirme imkânları bakımından görüşlerine dair veriler bulunmaktadır. Bu verilere göre öğrencilerin yaklaşık %52’sinin yüksek oranda memnun oldukları görülmektedir.

Çizelge 7. İşletmede beceri eğitimi uygulamalarında öğrencilere mesleki bilgilerini geliştirme imkânı ne ölçüde sağlanmaktadır?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Hiç	6	10,0	10,0	10,0
Az	11	18,3	18,3	28,3
Kismen	11	18,3	18,3	46,7
Oldukça	16	26,7	26,7	73,3
Tamamen	16	26,7	26,7	100,0
Total	60	100,0	100,0	

Aşağıda Çizelge 8’de ise öğrencilerin, işletmelerde beceri eğitimi almaları ile iş hayatına ne derecede uyum sağlamada faydalı olduklarına dair veriler bulunmaktadır. Bu verilere göre, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun tamamen (%25) memnun oldukları görülmektedir.

Çizelge 8. İşletmede beceri eğitimi uygulaması öğrencilerin iş hayatına uyumlarını ne derecede kolaylaştırmaktadır?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Hiç	9	15,0	15,0	15,0
Az	8	13,3	13,3	28,3
Kismen	18	30,0	30,0	58,3
Oldukça	10	16,7	16,7	75,0
Tamamen	15	25,0	25,0	100,0
Total	60	100,0	100,0	

Anket çalışması yapılan öğrencilerin, beceri eğitimi aldıkları işletmelerde, okullarında bulunmayan makine ve teçhizatı tanıma imkânına dair veriler Çizelge 9’da görülmektedir. Bu verilere göre, öğrencilerin çoğunluğunun (%57) okullarında bulunmayan makine ve teçhizatlarla ilgili beceri gelişiminde, işletmelerden oldukça-tamamen memnun kaldıkları görülmektedir.

Çizelge 9. İşletmede beceri eğitimi uygulaması yapan öğrenciler okulda olmayan makine ve araç-gereçleri tanıma imkanını ne ölçüde buluyorlar?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Hiç	10	16,7	16,7	16,7
Az	11	18,3	18,3	35,0
Kismen	5	8,3	8,3	43,3
Oldukça	14	23,3	23,3	66,7
Tamamen	20	33,3	33,3	100,0
Total	60	100,0	100,0	

Anket çalışması yapılan öğrencilere, beceri eğitimi aldıkları işletmeyi değiştirmek isteyip istemediklerine dair elde edilen veriler Çizelge 10’da verilmiştir. Bu verilere göre öğrencilerin %30 unun değiştirmek istediği, %70’inin ise işletmeden memnun olduğu ve değiştirmek istemediği anlaşılmaktadır.

Çizelge 10. Beceri eğitimi aldığınız işletmeyi değiştirmek ister misiniz?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Evet	18	30	30	30
Hayır	42	70	70	70

4. Sonuç ve öneriler

Bu çalışmada, mobilya üretimi yapılan iş yerlerinde beceri eğitimi almakta olan mobilya eğitimi alan öğrencilerin, aldıkları beceri eğitiminden memnuniyetleri anket yöntemiyle araştırılmıştır. Elde edilen verilere göre, beceri eğitimi alan öğrencilerin büyük çoğunluğunun bu eğitimden memnun olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, öğrencilerin, beceri eğitimi esnasında karşılaştıkları bazı sorunların olduğu da tespit edilmiştir. Ancak, öğrencilerin bir kısmının bu beceri eğitimi aldıkları işletmelerde, alanı dışında görev verilmesi sebebiyle aldıkları eğitimden memnun olmadıkları da anlaşılmaktadır.

Türkiye’de mobilya sektörü, son yıllarda kalifiye personel eksikliği bakımından oldukça fazla sorunlar yaşayan bir ülke konumundadır. Bu durum göz önünde bulundurulduğunda, mobilya sektörü için kalifiye personel yetiştirmeye çalışan eğitim kurumlarının en önemli eğitim basamaklarından birisi beceri eğitimidir. Okulda alınan bilgilerin yanında beceri eğitimi esnasında kazandırılan becerilerin, öğrencilerin iş hayatına hazırlanmasında oldukça önemli olduğu söylenebilir.

Kaynaklar

Anonim. 2011, Mobilya sektörü raporu, TC sanayi ve ticaret bakanlığı. Ankara.

Anonim, 2012, Türkiye mobilya ürünleri meclisi sektör raporu, Türkiye odalar ve borsalar birliği, Ankara.

Bal, BC, 2015, Mobilya endüstrisi ders notu, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Orman fakültesi, Orman Endüstri mühendisliği bölümü, Basılmamış.

- Bal, BC, Akkök A, Serin H, 2015, Suriyeli mültecilerin mobilya sektörü işgücü üzerine etkileri; Kahramanmaraş ili örneği, Selçuk Üniversitesi Teknik Online Dergisi, 2015 (özel sayı): 439-451.
- Demirci, S. (2005). Türkiye Mobilya Endüstrisinin Sorunları ve Çözüm Önerileri, Politeknik Dergisi, 8(4):369-379.
- Görgüç, Barış. 2013, Türkiye'nin Ülke İmajı Güçlendikçe İhracatımız Artıyor. s.l.: Mobilya sanayi iş adamları derneği (MOBSAD) haberler, 2013.
- Özgül A, 2016, Mesleki eğitimin temel sorunları ve çözüm önerileri, MEB II. Mesleki ve Teknik Eğitim Kongresi ANTALYA
- URL1, 2015, Trade statistics for international business development, Son erişim: <http://www.trademap.org/>.
- URL2, 2017, Neden Mesleki Eğitim? Meslek lisesi işinin güvencesi, <http://www.melig.org.tr/Student/Index/2>, Son erişim tarihi: 30.07.2017.